

Juhis „Sõjaväelise väljaõppe korraldamise kontroll Kaitseliidus“.

1. SÕJAVÄELISE VÄLJAÕPPE KORRALDAMISE JA SELLE KONTROLLI VASTUTUS

Kaitseväge ja Kaitseliidu väljaõppe eeskirja¹ sissejuhatuses on kirjeldatud, et väljaõppe korraldamisel ning läbiviimisel on vaja määratleda väljaõppe kvaliteedi tagamise osapooled ja vastutus. Väljaõppeprotsessi osapoolteks on väljaõppe juht (ülem, pealik), väljaõppe läbiviija, väljaõppes osaleja ja väljaõppe toetaja. Peamine ja oluline vastutus väljaõppe korraldamisel on väljaõppe juhil ja väljaõppe läbiviijal.

Väljaõppe eesmärgist ja ülesannetest lähtuvalt on väljaõppe korraldamine iga ülema ülesanne. Ülem isiklikult vastutab alluvate väljaõppe planeerimise, läbiviimise ja tulemuste eest. Ülem kujundab väljaõppe käigus alluvate hoiakud, väärtushinnangud ja käitumisnormid.

Lähtuvalt kehtestatud dokumentidest on Kaitseliidus sõjaväelise väljaõppe korraldamise ja selle kontrolli vastutus alljärgnev:

- Kaitseliidu väljaõppealase tegevuse üle järelevalve teostamine – väljaõppeinspektor (ametijuhend);
- Kaitseliidus läbiviidava sõjaväelise väljaõppe korraldamine ja selle kontroll – peastaabi väljaõppeosakond²;
- Kaitseliidus läbiviidava eriala väljaõppe korraldamine või selle koordineerimine – peastaabi osakonnad (ASO, G1, G2, G4, G6)³;
- Reservallohvitseride ja reservohvitseride baas- ja täiendõppe korraldamine. Allüksuste juhtide ja instruktorite juhtimis- ja õpetamiskäitumise seire erialapädevuste osas sõjaväelistel väljaõppeüritustel – Kaitseliidu kool⁴;
- Koolis toimuva õppetöö kvaliteedikontrolli teostamine – Kaitseliidu kooli juhataja (ametijuhend);
- MKR malevate SA staapide ja SA üksuste väljaõppe koordineerimine – Tallinna, Viru, Tartu ja Pärnumaa malevate pealikud⁵;
- MKR SA staabi väljaõppe planeerimine, ettevalmistamine ja läbiviimine – Tallinna, Viru, Tartu ja Pärnumaa malevate staabiülemad;
- MKR malevate SA üksuste väljaõppe planeerimine ja koordineerimine – Tallinna, Viru, Tartu ja Pärnumaa malevate staabiülemad;

1 Kaitseväge juhataja 13.12.2016 käskkiri nr 296 „Kaitseväge ja Kaitseliidu väljaõppe eeskirja kinnitamine, käskkirjade muutmine ja kehtetuks tunnistamine.“

2 Kaitseliidu ülema 14.10.2013 käskkiri nr K-0.2-4/13/17708U „Kaitseliidu peastaabi põhimäärus“.

3 Kaitseliidu ülema 14.10.2013 käskkiri nr K-0.2-4/13/17708U „Kaitseliidu peastaabi põhimäärus“.

4 Kaitseliidu ülema 16.05.2016 käskkiri nr K-0.2-2.1/16/11682U „Kooli põhimäärus“.

5 Kaitseliidu ülema 28.07.2015 käskkiri nr K-1.1-1/1515780PP „Lisatasu maksmine. Asendustasu maksmine“.

- Maleva ülesannetele vastava väljaõppe ja koolituse korraldamise juhtimine ning selle järelvalve – malevapealik (ametijuhend);
- Maleva väljaõppe tegevuse korraldamine, koordineerimine ja kontroll – väljaõppeülem (ametijuhend);
- Üksuste/allüksuste väljaõppe (k.a malevkonnad) – üksuste/allüksuste ülemad/pealikud.

2. SÕJAVÄELISE VÄLJAÕPPE KONTROLL

Sõjaväelise väljaõppe kontrolli eesmärk on teha väljaõppe korraldamise järelvalvet Kaitseliidu struktuuriüksustes, tuvastada määratud väljaõppe eesmärkide saavutamine ja väljaõppe eesmärkide vastavus sõjalistele ülesannetele ning hoida väljaõppe korraldamisega kursis eri tasandi väljaõppe juhte.

Kaitseliidus korraldab keskselt sõjaväelise väljaõppe kontrolli Kaitseliidu peastaabi väljaõppeosakond vastavalt Kaitseliidu seadusele, Kaitseliidu peastaabi põhimäärusele ja Kaitseliidu ülema korraldustele. Teised sõjaväelise väljaõppega tegelevad struktuuriüksused vastavalt käesoleva juhise punktile 1.

Sõjaväelise väljaõppe kontrolli viiakse läbi vastavalt Kaitseväge ja Kaitseliidu väljaõppe eeskirjale⁶ ning muudele sõjaväelist väljaõppet reguleerivatele dokumentidele.

Sõjaväelise väljaõppe korralduse kontroll toimub üldjuhul kahes osas. Nendeks on eelnev väljaõppe dokumentide staatiline kontroll ja sellele järgnev õppetundide/harjutuste kontroll. Staatilise kontrolli eesmärk on tutvuda väljaõppe-eesmärkide ja -korraldusega. See toimub korraldatavate dokumentide kontrolliga üldjuhul väljaõppeüritusele eelneval nädalal.

Õppetundide/harjutuste kontrolli eesmärk on kontrollida allüksuse/üksuse väljaõppe korraldust, läbiviijate pädevust ja tuvastada kitsaskohad allüksuste/üksuste väljaõppes. See toimub õppetundide/harjutuste käigus. Kontrollitakse väljaõppe ettevalmistatust, läbiviimise vastavust OE nõuetele, logistilist toetust, väljaõppe eesmärkide täitmist ja instruktorite/koolitajate tegevust.

Sõjaväelise väljaõppe kontroll-lehtede täitmine ja hoiustamine.

1. Õppetundide/harjutuste korralduse kontroll-leht (Lisa 1. Alalisa 1.1).

Täidetud kontroll-leht annab ülevaate väljaõppeürituse seotusest üksuse/allüksuse ettevalmistusega, väljaõppetsükliga, väljaõppeürituse eesmärgist ja korraldusest ning aitab tuvastada kitsaskohad allüksuste/üksuste väljaõppes.

6 Kaitseväge juhataja 13.12.2016 käskkirj nr 296 „Kaitseväge ja Kaitseliidu väljaõppe eeskirja kinnitamine, käskkirjade muutmine ja kehtetuks tunnistamine.

2. Instruktori hindamise leht (Lisa 1. Alalisa 1.2)

Täidetud kontroll-lehe abil annab kontrollija tagasiside/hinnangu instruktori/koolitaja eneseanalüüsile ja pädevusele korraldada väljaõpet (õppetund, harjutus jms).

3. Laskeharjutuse kontroll-leht (Lisa 1. Alalisa 1.3).

Täidetud kontroll-leht annab ülevaate relva- ja laskeväljaõppe korraldusest ning hindab laskeharjutuse läbiviija pädevust.

Kontroll-lehed täidetakse jooksvalt. Esmane tagasiside antakse peale väljaõppeürituse toimumist. Kontroll-lehed koos hinnanguga vormistatakse lõplikult dokumendihaldussüsteemis GoPro märkega asutusesiseseks kasutamiseks. Peale seda edastatakse kontroll-lehed väljaõpet kontrolliva juhi resolutsiooniga MHK ühe nädala jooksul kontrollitava üksuse/allüksuse väljaõppe juhile.

Käesoleva juhise punktis 1 loetletud väljaõppe juhid tagavad täidetud kontroll-lehtede talletamise ja määratlevad nendele juurdepääsu dokumendihaldussüsteemis GoPro kataloogis - Sõjaväelise väljaõppe korraldamise kontrolli Kaitseliidus.

Sõjaväelise väljaõppega tegelevatel struktuuriüksuste juhtidel on õigus lisaks käesolevas käskkirjas kinnitatud kontroll-lehtedele koostada vajadusepõhiseid kontroll-lehti. Struktuuriüksustes koostatud kontroll-lehed peavad sisaldama käesoleva juhisega kinnitatud kontroll-lehtede põhimõtteid ja sisupunkte.

Sõjaväelise väljaõppe ülesannete täitmise kokkuvõtted.

Kontroll-lehtede hinnangud on aluseks sõjaväelise väljaõppe ülesannete täitmise kokkuvõtetele. Sõjaväelise väljaõppe ülesannete täitmise kokkuvõtted koostatakse vastavalt Kaitseväge ja Kaitseliidu väljaõppe eeskirja lisa 1 alalisale 1-6. Maakaitseringkondade ülemad, malevapealikud ja kooli pealik edastavad kokkuvõtted peastaabi väljaõppeosakonda peale väljaõppetsükli/-aasta lõppu MHK ühe kuu jooksul. Maakaitseringkondade ülemad korraldavad ringkonnasiseselt väljaõppetsükli/-aasta kokkuvõtete koostamise ja hoiustamise.

Juhise lisa 1. Sõjaväelise väljaõppe korralduse kontroll-lehed.

Lisa 1 alalisa 1.1. Praktiliste õppetundide/harjutuste korralduse kontroll-leht

Kontrollitav allüksus/üksus

Läbiviija

Teema

Kontrollija

Kuupäev

Jrk nr	Kontrollitavad kriteeriumid	Jah	Ei	Märkused
1.	Allüksusel/üksusel on olemas süsteemne väljaõppetsükkel			
2.	Väljaõppeüritus/kursus on fikseeritud struktuuriüksuse aasta tööplaanis, VÕPISes jms			
3.	Allüksuses/üksuses on vormistatud väljaõppeürituse/kursuse dokumendid vastavalt KV ja KL väljaõppe eeskirjale (käskkiri, õppekava jms)			
4.	Väljaõppeüritus/kursus on seotud allüksuse/üksuse väljaõppe vajadusega			
5.	Väljaõppeürituse/kursuse sisu ja eesmärk on vastavuses osalejate väljaõppe tasemega			
6.	Väljaõppeüritus/kursus on ette valmistatud vastavalt käsule ja kohale			
7.	Tunniplaanis märgitud tund vastab KV ja KL väljaõppe eeskirjast tulenevate dokumentidega (Lisa 1 alalised 1-1 kuni 1-4)			
8.	Tagalateenistus on korraldatud vastavalt käsule			
9.	Väljaõppes kasutatav õppevara toetab väljaõppe-eesmärgi saavutamist			
10.	Korraldav personal on olemas ja täidavad ülesandeid vastavalt käsule			
11.	Arvuline suhe instruktor/koolitaja versus väljaõppes osalejad			
12.	Osalejate üle peetakse arvestust			
13.	Osalejatele viiakse läbi ohutustehniline instruktaaz ja kinnitatakse allkirjadega			
14.	Väljaõppeürituse/kursuse läbiviija jõustab ja osalejad järgivad ohutuseeskirjade täitmist			
15.	Relvade, salvede ja salvetaskute ohutuskontroll teostatakse (enne, pärast ja väljaõppeürituse/kursuse ajal)			
16.	Osalejate varustus ja riietus on harjutusele vastav (sh ohutusvarustus)			
17.	Osalejatele tutvustatakse väljaõppeürituse/kursuse eesmärki ja ülesehitust			
18.	Õppetund/harjutus viiakse läbi vastavalt			

	tunniplaanile			
19.	Väljaõppeüritus/kursus toimub vastavalt ajakavale			
20.	Väljaõppes lähtutakse pedagoogika printsiipidest, ning rakendatakse sobivaid õppemeetodeid			
21.	Kõik väljaõppel osalejad on kaasatud tegevusse (tausttreening)			
22.	Väljaõppeüritusest/kursusest tehakse kokkuvõtte ja antakse hinnang õpitulemustele			
23.	Antakse juhised järgnevateks tegevusteks			
24.	Harjutuse lõpus pakitakse varustus ja tehakse väljaõppeala korda			
25.	Väljaõppeürituse/kursuse läbiviija teab ning oskab õpetatavat teemat ja tema tegevus on eesmärgipärane			
26.	Väljaõppe-eesmärk(-id) saavutati			
27.	Muud tähelepanekud			
KONTROLLIJA HINNANG (sisu koosneb - kontrollitava väljaõppeürituse/teema lühi üldkirjeldusest, tuvastatud väljaõppe korralduse tugevatest ja arendamist vajavatest külgedest ning soovitudest kuidas arendamist vajavaid külgi parandada)				
Väljaõppe kontrolli korraldava juhi resolutsioon				

Lisa 1 alalisa 1.2 Instruktori hindamise leht.

Kontrollitav allüksus/üksus

Läbiviija

Teema

Tunni pikkus

Kontrollija

Kuupäev

Tunni eeltöö/ettevalmistus

Jrk nr	Kontrollitavad kriteeriumid	Hindaja	Instruktor
1.	Asukoht vastab eesmärgile ja on ettevalmistatud		
2.	Väljaõppes kasutatav õppevara ja selle hulk toetab väljaõppe-eesmärgi saavutamist.		
3.	Plaankonspekt/koolituskaart on ettevalmistatud ja selle sisu vastab kehtivale õppematerjalile.		

Tunni ülesehitus ja algus

Jrk nr	Kontrollitavad kriteeriumid	Hindaja	Instruktor
1.	Tund algas õigeaegselt		
2.	Kohaloleku kontroll on korraldatud		
3.	OE on vajadusel korraldatud		
4.	Segavad faktorid (telefonid, müra) on minimeeritud		
5.	Eelmise teema kordamine on tehtud		
6.	Sissejuhatus õppetunni teemale on tehtud		
7.	Tunni ülesehitus tutvustatud: positsioonid, kuluv aeg, Küsimuste küsimine, märkmete tegemise kord jms.		
8.	tunni eesmärk on tutvustatud (mõõdetav) Ajend (miks?)		

Tunni keskosa

Jrk nr	Kontrollitavad kriteeriumid	Hindaja	Instruktor
1.	Õppemeetod on sobiv määratud õppe-eesmärgi saavutamiseks ja arvestab kursuslase eelnevat ettevalmistust.		
2.	Õppetunni vaheetapid kinnistati		

	küsimustega/praktikaga		
3.	Õppetund oli jaotatud loogilisteks osadeks		
4.	Instruktor teostab kursuselaste vigade parandust		
5.	Õppetunnis edastati kinnitatud õppematerjali.		
6.	Ettenähtud tunnimaterjal oli edasi antud täies mahus.		

Tunni lõpetav osa

Jrk nr	Kontrollitavad kriteeriumid	Hindaja	Instruktor
1.	Küsimused klassilt ja klassile oli tehtud		
2.	Tunni eesmärgi kontroll (lõpupraktika, test vms) on tehtud .		
3.	OE on vajadusel korraldatud		
4.	Õppevara ja klassi pakkimine/korda tegemine on korraldatud		
5.	Tunni kokkuvõte on tehtud		
6.	Järgmise teema on tutvustatud		

Instruktori hindamine

Jrk nr	Kontrollitavad kriteeriumid	Hindaja	Instruktor
1.	Riietus vastab vormikandmise eeskirjale.		
2.	Varustus on sama mis kursuselastele		
3.	Esindab positiivselt instruktori omadusi: enesekindlus, suhtumine, töökus, esinemisviis ja entusiasm		
8.	Instruktori tund on läbiharjutatud		
9.	Tund jäi määratud aja piiridesse		
10.	Küsimuste esitamise tehnika on õige.		
11.	Instruktor tunneb teemat		
12.	Üldine hinnang õppetunnile		

Õppetund on:

Arvestatud/ Mittearvestatud

Arvestatud õppetund on siis kui:

- õppetunni esitamise käigus ei ole sooritatud ühtegi ohutustehnilist viga;
- õppetund on määratud mahus edastatud klassile;
- enne tunni algust on instruktoril korrektselt ettevalmistatud koolituskaart/plaankonspekt.

Lisa 1 alalisa 1.3. Laskeharjutuste kontroll-leht

Kontrollitav allüksus/üksus

Läbiviija

Teema

Kontrollija

Kuupäev

Jrk nr	Kontrollitavad kriteeriumid	Jah	Ei	Märkused
1.	Allüksusel/üksusel on olemas süsteemne väljaõppetsükkel k.a laskeväljaõpe			
2.	Laskeharjutus on fikseeritud struktuuriüksuse aasta tööplaanis, VÕPISes jms			
3.	Allüksuses/üksuses on vormistatud LVE nõuetele vastav laskeharjutusekäsk			
4.	Laskeharjutus on seotud allüksuse/üksuse väljaõppe vajadusega			
5.	Laskeharjutuse sisu ja eesmärk on vastavuses laskjate väljaõppe tasemega			
6.	Aeroteave on edastatud (õhuohuala on suletud)			
7.	Ohuala on tähistatud ja pääs ohualasse tõkestatud vastavalt kasutuseeskirjale			
8.	Laskeharjutus on ette valmistatud vastavalt laskeharjutuse käsule (kontroll toimub laskepaigas)			
9.	Laskmise läbiviimise koht vastab kehtestatud nõuetele laskeharjutuse korraldamiseks (KV ja KL harjutusväljade ja väljaõppeehitistele esitatavad tehnilised nõuded (2007))			
10.	Tulepositsioonid ja sihtmärgid on ette valmistatud vastavalt laskeharjutuse käsule			
11.	Laskemoona väljastamine toimub selleks ette nähtud kohas, allkirja vastu ja laskemoona kogus vastab laskeharjutuse käsule			
12.	Tagalateenistus on korraldatud vastavalt laskeharjutuse käsule			
13.	Laskeharjutusel kasutatav õppevara toetab väljaõppe-eesmärgi saavutamist			
14.	Korraldav personal on olemas ja täidavad ülesandeid vastavalt laskeharjutuse käsule			
15.	Arvuline suhe instruktor/koolitaja <i>versus</i> väljaõppes osalejad			
16.	Osalejate üle peetakse arvestust			
17.	Osalejatele viiakse läbi ohutustehniline instruktaaz ja kinnitatakse allkirjadega			

18.	Laskmise läbiviija jõustab ja osalejad järgivad ohutuseeskirjade täitmist (k.a ohtlikele vigadele reageerimine)			
19.	Relvade, salvete ja salvetaskute ohutuskontroll on teostatud (enne, pärast ja laskmise ajal)			
20.	Osalejate varustus ja riietus on harjutusele vastav (sh ohutusvarustus)			
21.	Laskjatele tutvustatakse laskeharjutuse eesmärki ja ülesehitust			
22.	Laskeharjutus(t)e sooritamine toimub vastavalt laskeharjutusekäsule			
23.	Laskmise korraldamine toimub vastavalt ajakavale			
24.	Lasketulemused märgitakse üles ja tehakse teatavaks			
25.	Laskjaid juhendatakse enne ja peale laskesooritusi			
26.	Kõik väljaõppe osalejad on kaasatud tegevusse (tausttreening)			
27.	Laskeharjutusest tehakse kokkuvõtte ja antakse hinnang õpitulemustele			
28.	Antakse juhised järgnevateks tegevusteks			
29.	Harjutuse lõpus pakitakse varustus ja tehakse laskeala korda			
30.	Laskmise läbiviija teab ning oskab õpetatavat teemat ja tema tegevus on eesmärgipärane			
31.	Väljaõppe-eesmärk(-id) on saavutatud			
32.	Muud tähelepanekud			
KONTROLLIJA HINNANG (sisu koosneb - kontrollitava väljaõppeürituse/teema lühi üldkirjeldusest, tuvastatud väljaõppe korralduse tugevatest ja arendamist vajavatest külgedest ning soovitudest kuidas arendamist vajavaid külgi parandada)				
Väljaõppe kontrolli korraldava juhi resolutsioon				